

Landsorganisasjonen i Norge
Youngsgt.11

0181 OSLO

Vår sak nr:2013-AR-00094 RBE

Arkivnr: 011

08/03/2013

HØRING - FORSLAG OM NYE KRAV TIL ÅRSRAPPORT OG ÅRSREGNSKAP FOR STATLIGE VIRKSOMHETER

NTL viser til Finansdepartementets høringsbrev og tilhørende notater av 20.12.2012. NTL vil kommentere noen av forslagene som fremmes. NTL ønsker at LO innarbeider våre merknader i høringsvaret til departementet.

Kommentarer til forslag om årsregnskap

NTL har en del prinsipielle betraktninger knyttet til virksomhetsregnskap i staten. NTL viser til LOs høring av 21. februar 2009 om utprøving av periodiserte virksomhetsregnskap i staten. Vi registrerer at foreløpig har kun 62 virksomheter levert regnskaper etter denne regnskapsmåten, de fleste leverer fortsatt regnskapene etter kontantprinsippet.

Finansdepartementet foreslår at årsregnskapene skal leveres etter en standardisert form, på bakgrunn av at ny statlig kontoplan blir gjort gjeldende fra 2014. NTL viser til at kontoplanen legger føringer for rapporteringen. I den sammenheng vises det til LOs høringsuttalelse av 2009. Der pekes det på at kontoplanen har sin basis i kontoplan som er utarbeidet for privat forretningsførsel. NTL stiller spørsmål ved om den informasjon som her vil gis på bakgrunn av kontoplanen er basert på en analyse over hvilken type informasjon som de politiske beslutningstakerne og andre bruker faktisk trenger.

Denne standardiseringen av virksomhetsregnskapene kan synes å være et ytterligere skritt i retning av å innføre obligatoriske periodiserte virksomhetsregnskap for alle statlige virksomheter. NTL vil advare mot en slik utvikling. Det vises her til kommentarene i LOs høringsuttalelse av 2009, der det pekes på at forretningsregnskap skal gi informasjon til aksjonærer og ledelse der økonomisk overskudd er et vesentlig resultatmål. For offentlig sektor er behovet et regnskapssystem med nær kobling til budsjettssystemet, og det er vesentlig at disse systemene utvikles med utgangspunkt i de styrings- drifts- og kontrollbehov som både folkevalgte og virksomhetene har.

NTL er kjent med Fagforbundets vurderinger i denne sammenheng og viser for øvrig til de innspill som vil komme derfra.

Kommentarer knyttet til årsrapportering

NTL ønsker også å komme med enkelte konkrete merknader til forslagene om standardiserte årsrapporter i staten. Av høringsnotatet fremgår det at formålet med standardiseringen av årsrapport og årsregnskap er å gi et bedre grunnlag for sammenlikning over år og på tvers av

statlige virksomheter. I tillegg ønskes det å legge bedre til rette for strategisk styring og gjøre innholdet lettere tilgjengelig for brukerne.

Det er etter NTLs mening neppe betydelige gevinster å hente i sammenlikninger over tid for enkeltvirksomheter. Den store forskjellen i virksomhetenes oppgaver og størrelse vil uansett gjøre slike sammenlikninger vanskelige. Innføringen av en ny standard vil derimot vanskeliggjøre sammenlikning på både kort- og en overskuelig tidshorisont for den enkelte virksomhet. Det at ny kontoplan innføres vil kunne gjøre regnskapssammenlikninger før og etter 1. januar 2014 vanskelige for brukerne. En standardisering av årsrapporteringen vil ytterligere vanskeliggjøre sammenlikning over tid for den enkelte virksomhet.

Forskjeller i rapporteringsformer blant virksomhetene må antas å være et resultat av langt flere forhold enn manglende standardisering. Virksomhetsspesifikke forutsetninger og ikke minst eierdepartementets krav og behov for rapportering fra den enkelte underliggende virksomhet som er utviklet over tid er av vesentlig betydning.

En økt grad av sammenlikning på tvers av statlige virksomheter kan etter vår oppfatning medføre at den overordnede styringen i mindre grad hensyntar føringene som gis i økonomireglementets § 4 som fastslår at styring, oppfølging, kontroll må tilpasses virksomhetens egenart.

Det samlede rapporteringsomfanget som store etater, som for eksempel Arbeids- og velferdsetaten er underlagt per i dag, overflødiggjør i høy grad flere av standardiseringsforslagene. Det foreslåtte punktet om lederberetning (2.2) i årsrapporten vil for større komplekse virksomheter stå i fare for å få en overfladisk karakter grunnet virksomhetenes omfang.

Nødvendigheten av innføring av ledersignatur (2.2.1) fremstår for NTL heller ikke som tvingende. Da virksomhetsledere allerede er ansvarspålagt rapportering etter forskrift, fremstår forslaget om ledersignatur som en formålsløs seremoniell handling. Dersom Finansdepartementet anser at det foreligger et reelt behov for å tydeliggjøre virksomhetslederens ansvar for resultatrapporteringen utover det rettslig forskriftspålagte ansvaret, bør atskillig mer dyptgripende tiltak vurderes.

Virksomhetsintroduksjon og hovedtallrapportering (2.3) antas ikke å bunne i et udekket informasjonsbehov for eierdepartementenes del. For andre tiltenkte brukere vil virksomhetstilpasset nøkkelinformasjon være tilgjengelig gjennom virksomhetenes egenpublisering. En standardisering av denne rapporteringen kan ikke ses å ha stor betydning for brukerne, og bør ses opp mot kostnadene ved dette.

Forslagene om rapporteringsoppbygging, styring og kontroll (2.4 –2.5) må tilpasses virksomhetenes egenart. NTL viser til at store etaters rapporteringsomfang er i høy grad tilpasset departementets behov. Styringsdialogen mellom etaten og departementet er tett og er mer omfattende enn tildelingsbrev og virksomhetsrapportering isolert sett. Som følge av dette, antas det at høringsspørsmålet om hvorvidt virksomhetene i årsrapporten skal kunne ta opp forhold som ikke er nevnt i tildelingsbrevet ikke er av større betydning for større etater.

For øvrige statlige virksomheter med en mindre tett dialog vil behovet kunne være atskillig større. Det er likevel ikke nødvendig at denne dialogen som norm skal inngå i årsrapporten. Etter vår mening må eierdepartementet pålegge føringer for slik rapportering tilpasset departementets

eller virksomhetens egenopplevde behov. God styringsdialog er en forutsetning for god statlig styring.

Samlet sett anser NTL at forslagene til standardisering på flere punkter er overflødige. Videre er NTL bekymret for at den foreslåtte standardiseringen vil kunne medføre en forflatning av eksisterende, over tid, tilpassede rapporteringsformer og styringsverktøy. I verste fall vil forslagene kunne hindre god styringsdialog og øke risiko for manglende måloppnåelse.

Rapporteringen i staten må være tilpasset mottakerens og avsenderens behov. Det samlede inntrykket av forslagene er at statlige virksomheter skal rapportere mer likt private virksomheter. Mottakerne av rapporteringen i private virksomheter er eiere og aksjonærer. I offentlige virksomheter er eierdepartementene mottakerne. Behovene disse mottakerne har, er og bør være forskjellige.

Behovene for de enkelte departement antas å være forskjellige og det enkelte departements behov og innretning av rapporteringen vil være forskjellig avhengig av den enkelte underliggende virksomhet.

NTL tilrår at hvert departement selv avgjør hvordan årsrapport skal utformes for sine underliggende virksomheter innenfor de eksisterende rammene av økonomiregelverket.

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

Ragnar Bøe Elgsaas